

DEVAMSIZLIK NEDENLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

EYYÜP APAK

Rehber Öğretmen & Psikolojik Danışman

Hasan Öztimur İlkokulu

DEVAMSIZLIK NEDİR

Okula devamsızlık fiziksel, psikolojik ve toplumsal birçok etmeden kaynaklanabilen ve öğrencinin akademik başarısını olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülen istenmeyen bir öğrenci davranışıdır.

Devamsızlık, okul dönemi içerisinde mazeretsiz olarak okulda bulunmama şeklinde tanımlanmaktadır.

Devamsızlık, eğitim öğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin okula ya aralıklı gelme ya da hiç gelmeme şeklinde iki türlü ortaya çıkmaktadır.

ARALIKLI DEVAMSIZLIK : Öğrencilerin, eğitim öğretim görmekte oldukları okullarına bazen gelip bazen gelmemeleri durumunda ortaya çıkan devamsızlık türüdür.

SÜREKLİ DEVAMSIZLIK : Hazır bulunuşluğu yeterli seviyede olmasına rağmen öğrencinin okula hiç gelmemesidir.

DEVAMSIZLIK TÜRLEİ

Aralıklı devamsızlık, öğrencinin okula karşı geliştirdiği olumsuz tutumdan, okulu reddetmeden; nefret etmeden çok, sağlık, ulaşım problemleri, uyku problemi vs. daha fazla olağan dışı nedenlere bağlıdır.

Okul yönetimleri için ciddi önlem alınması gereken ve öğrencinin okulu reddetme eylemlerinin bir türü olan **“sürekli devamsızlık”** mücadele edilmesi gereken devamsızlık türüdür.

Konu ile ilgili olarak yapılan araştırma sonuçları incelendiğinde aralıklı devamsızlık nedenlerinin şu şekilde sıralandığı görölmektedir

ARALIKLI DEVAMSIZLIK NEDENLERİ

- ❖ Öğrencinin evinin okula uzak olması,
- ❖ Öğrencinin sağlık problemlerinin olması,
- ❖ Okulun ilk ve son haftalarında ders olmaz gibi inanışlar,
- ❖ Öğrencilerin içsel, kişisel sorunları,
- ❖ Öğrencilerin başarılı olma duygusunu yaşayamamaları,
- ❖ Öğrencilerin olumsuz akran çevresinin etkisiyle gruptan kopmamak adına okula gelmemesi,
- ❖ Aile içi sorunların neden olduğu psikolojik faktörler,
- ❖ Okuldaki sosyal-kültürel-sportif etkinliklerin yetersizliği,

ARALIKLI DEVAMSIZLIK NEDENLERİ

- ❖ Maddi durumu iyi olmayan öğrencilerin bir işte çalışmaları,
- ❖ Öğrencilerin gerekli olan ders araç-gereçlerine sahip olamayışı,
- ❖ Öğrencilerin okulu sevmeme ve öğretmenine ısınamama – alışamama durumundan kaynaklanan nedenler,
- ❖ Zamanında uyumayan öğrencilerin sabahları uyanamaması,
- ❖ Okullarda yaşanan zorbalıklar,
- ❖ Öğretmenlerin öğrencinin derse ilgisini arttıracak öğretim yöntemlerini kullanmaması,
- ❖ Ailenin eğitim seviyesinin düşük olması, okul ile aile arasında yeterli ilişki kurulamaması

SÜREKLİ DEVAMSIZLIK NEDENLERİ

- Genellikle kırsal kesimlerde görülen erken yaşta kız çocuklarının evlendirilmesi,
- Ailelerin ekonomik yönden iyi seviyelerde bulunmamaları,
- Bazı ailelerin evleri okula uzak olduğundan eve gidiş gelişin sorun teşkil etmesi,
- Kırsal kesimdeki çocuklara çobanlık yaptırılması, hasat mevsiminde tarla işleri ile uğraştırılması gibi nedenler,
- Öğrencilerden bazısının öğrenim isteğinin olmayışı ve okula karşı isteksizliği,
- Herhangi bir engel durumunun olması,
- Öğrenci velilerinin taşınmalı eğitim, pansiyonlu okula olumlu yaklaşmaması

ÖĞRETMENLERE GÖRE DEVAMSIZLIK NEDENLERİ

a) Öğrenciler günlük ders saatinin fazla olması nedeniyle sıkılıp devamsızlık yapmaktadır;

b) Öğrenciler internet kafe ve oyun salonlarından olumsuz etkilenmektedir;

c) Öğrenciler okulu sevmedikleri için devamsızlık yapmaktadır;

d) Öğrenciler arkadaşlarının olumsuz isteklerine hayır diyemedikleri ve arkadaş grubundan kopmamak için devamsızlık yapmaktadır;

e) Öğrenciler sevmedikleri, başaramadıkları derslerin olduğu günlerde devamsızlık yapmaktadır;

f) Öğrenciler arkadaşlarıyla buluşmak için devamsızlık yapmaktadır;

ÖĞRETMENLERE GÖRE DEVAMSIZLIK NEDENLERİ

g)Öğrenciler sabahları uyanamadıklarından devamsızlık yapmaktadır;

h)Öğrenciler okul dışındaki arkadaş çevresinin olumsuz etkisiyle devamsızlık yapmaktadır;

ı) Öğrenciler dinlenmek ve eğlenmek için devamsızlık yapmaktadır;

i)Öğrenciler zor derslerin aynı gün toplanması nedeniyle devamsızlık yapmaktadır;

j)Öğrenciler okulu sıkıcı buldukları için devamsızlık yapmaktadır

ÇOCUĞU DEVAMSIZLIK GÖSTEREN **VELİLERE GÖRE DEVAMSIZLIK** **NEDENLERİ**

- a) Çocuklarının devamsızlığının boyutundan habersiz olması
- b) ÇocuĐunun düzenli ders çalışmaması
- c) Okula gidip öğrencisi hakkında bilgi almaması
- d) ÇocuĐunun arkadaş çevresini tanımaması
- e) ÇocuĐunun boş zamanlarını nerede ve nasıl değerlendirdiğini bilmemesi

ÇOCUĞU DEVAMSIZLIK GÖSTEREN **VELİLERE GÖRE DEVAMSIZLIK** **NEDENLERİ**

- f) Çocuđuna karşı sert davranması-şiddet uygulaması**
- g)Çocuđunun sınıf rehber öğretmenini tanımaması ve rehber öğretmeni – psikolojik danışmanından bilgi almaması**
- h)Çocukların okul dışında bir işte çalışıyor ve ailesine yardım ediyor olması**
- ı) Çocuğu ile yeterince ilgilenmemesi**
- i) Çocuđunun internet kafelere çok fazla takılması**

YEDİ BAŞLIKTA ÖĞRENCİLERİN DEVAMSIZLIK NEDENLERİ

1. YÖNETİCİLERDEN VE OKUL ORTAMINDAN KAYNAKLANAN NEDENLER
2. ÖĞRETMENLERDEN KAYNAKLANAN NEDENLER
3. AİLEDEN KAYNAKLANAN NEDENLER
4. BİREYSEL (ÖĞRENCİDEN KAYNAKLANAN) NEDENLER
5. ÇEVREDEN KAYNAKLANAN NEDENLER
6. EKONOMİK VE SOSYAL NEDENLER
7. MEVZUATTAN KAYNAKLANAN NEDENLER

YÖNETİCİLERDEN KAYNAKLANAN NEDENLER

- ❖ Okul yöneticilerinin öğrencilere karşı sert tutumu
- ❖ Disiplin yönetmeliğinin uygulanmasında okul yönetiminin esnek davranması
- ❖ Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerindeki yetersizlik
- ❖ Okulun fiziki olanaklarının yetersizliği (sınıf donanımı, laboratuvar, sosyal tesisler gibi)
- ❖ Öğrencilere yönelik sosyal-kültürel-sportif etkinliklerin olmaması veya yetersiz olması

ÖĞRETMENLERDEN KAYNAKLANAN NEDENLER

- ❖ Öğretmenlerin öğrencilerin sorunlarıyla yakından ilgilenmemesi
- ❖ Öğretmenlerin sınıf yönetiminde zayıf ve yetersiz kalmaları
- ❖ Öğretmenlerin deneyimlerinin ve iletişim yeteneklerinin yetersiz ve zayıf olması
- ❖ Öğretmenlerin uyguladıkları eğitim ve öğretim tekniklerinin başarısız olması
- ❖ Öğretmenlerin okula ilgisinin ve mesleğini sürdürmede motivasyonunun düşük olması, mesleki tükenmişlik yaşaması
- ❖ Öğretmenlerin öğrenci karşısında olumsuz rol model oluşturmaları

AİLDEDEN KAYNAKLANAN NEDENLER

- **Aile içi şiddet uygulanması ve anne-baba arasındaki şiddetli geçimsizlik**
- **Anne ve babanın öğrencinin devamsızlığı ve okul başarısı ile ilgilenmemesi**
- **Ailenin eğitim, sosyo-ekonomik düzeyinin düşük seviyede olması**
- **Anne ve babanın boşanmış ve ayrı yaşamaları (parçalanmış aileler), Ebeveynlerden biri veya ikisinin hayatta olmaması**
- **Aile içinde bakıma muhtaç ve sağlık sorunları olan ebeveynlerin olması**
- **Ailedeki bireylerin teknoloji bağımlısı olması**

AİLDEDEN KAYNAKLANAN NEDENLER

- Anne ve babanın çocuğu ile sağlıklı bir iletişiminin olmaması
- Ailede madde kullanımının olması
- Demokratik-destekleyici olmayan anne-baba tutumu
- Ailenin öğrenciden ve okuldan gerçekçi olmayan beklentileri
- Ailenin çocuğunun başarısını başka birisiyle kıyaslaması
- Ailenin eğitimi gereksiz görmesi, eğitim-öğretime olumsuz bakış açısı

BİREYSEL (ÖĞRENCİDEN KAYNAKLANAN) NEDENLER

- ✓ Öğrencinin isteksiz, hedefsiz, motivasyonsuz ve ilgisiz olması
- ✓ Bağımlılık yaratacak kötü alışkanlıklarının (teknoloji, tütün, alkol, madde bağımlılığı gibi) olması
- ✓ Öğrencinin hazır buluşluğunun düşük olması
- ✓ Öğrencinin okulda başarısız olması
- ✓ Başarıya ilişkin kaygı düzeyinin yüksek olması
- ✓ Öğrencinin sağlık sorunlarının olması, engelinin olması
- ✓ Öğrencinin sağlıklı arkadaşlık ilişkileri kuramaması
- ✓ Öğrencinin okulu sıkıcı bulması, okulu sevmemesi
- ✓ Öğrenme düzeyi akranlarına göre yüksek olan öğrencinin derslerde sıkılması
- ✓ Öğretmenini sevmemesi

BİREYSEL (ÖĞRENCİDEN KAYNAKLANAN) NEDENLER

- ✓ Kendisine zor gelen derslerin aynı güne toplanması
- ✓ Teknoloji bağımlılığının olması
- ✓ Zorbalık karşısında kendini savunamaması, kendini ifade etme becerilerinin düşük seviyede olması
- ✓ Gelecek kaygısı taşımama
- ✓ Öfke kontrolünün olmaması
- ✓ Düşük benlik saygısı
- ✓ Okulla ilgili olumsuz ve korkutucu yanlış öğrenilmiş bilgiler
- ✓ Yanlış arkadaş seçimi
- ✓ Gece çok geç saatlerde uyuması
- ✓ Sosyal becerilerinin zayıf olması
- ✓ Öğrencinin okuldaki sosyal-kültürel-sportif faaliyetleri yetersiz bulması

ÇEVREDEN KAYNAKLANAN NEDENLER

- Okulun bulunduğu bölge veya yerleşim yerinin öğrencinin olumsuz davranışlar edinmesine neden olacak şekilde uygunsuz olması
- Okul çevresinde internet kafe ve benzeri oyun ve eğlence mekanlarının bulunması
- Arkadaş çevresinde kötü alışkanlıkları ve madde bağımlılığı olan kişi veya öğrencilerin bulunması
- Okul çevresinde ve içinde güvenliğin yetersiz olması, öğrencinin okulda kendisini güven içinde hissetmemesi
- Çevrenin okula ve öğrencilere bakışının ve yargısının olumsuz olması
- Okulun merkeze ya da eve uzak olması
- Öğrencinin zorbalığa uğraması

EKONOMİK VE SOSYAL NEDENLER

- Öğrencinin ailesinin gelir seviyesinin düşük olması
- Öğrencinin ekonomik nedenlerle ailesinin geçimine yardımcı olmak için çalışmak zorunda olması
- Öğrencinin yetiştiği çevre ve aile ortamının eğitim ve sosyal gelişimi için olumsuzluklar göstermesi
- Yetersiz, sağlıksız beslenme, sağlıklı ve huzurlu bir ev ortamının olmaması gibi elverişsiz yaşam koşullarının varlığı
- Maddi durumun elverişsizliğinden kaynaklı ders araç- gereçlerinin edilememesi

MEVZUATTAN KAYNAKLANAN NEDENLER

- *Devamsızlık karşısında yeterli yaptırımın olmayışı, önleyici mekanizmaların senkronize işlemeyişi
- *Eğitim ve öğretim müfredatının yoğun olması
- *Gelişimsel görevler tamamlanmadan düşük yaşta okula başlama
- *Sınav sisteminin ve eğitim araç ve yöntemlerinin öğrencinin motivasyonunu olumsuz etkilemesi
- *İstikrarlı ve yerleşmiş bir eğitim politikasının olmaması (sürekli değişen mevzuat ve sınav sistemi)
- *Sınıf geçmenin kolay olması
- *Etkisiz disiplin yönetmeliği

DEVAMSIZLIğI ÖNLEMEK İÇİN ÖNERİLER

- Öğrencileri okula getirecek ve okulda tutmayı başaracak sosyal ve kültürel aktiviteleri arttırmak ve bunun için de okullara gerekli fiziksel ve maddi imkanların sağlanması
- Problemin çözümünde velilerin, sosyal çevrenin de sürece dahil edilmesi
- Eğitimcilerin bu sorunla ilgili birimler oluşturarak, çalışmalar yürütmeleri ve öğretmenleri bilgilendirmeleri
- Okulun ders işlenmekten ibaret olan bir yer olmasından çok yaşam alanına dönüştürülmesi
- Öğrencinin okula aidiyet duygusunun geliştirilmesi
- Öğrencilere değerler eğitiminin öneminin kavratılması
- Öğrencilerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi ve mesleki amaç edinmelerinin ve mesleki değerleri öğrenmelerinin sağlanması

DEVAMSIZLIĞI ÖNLEMEK İÇİN ÖNERİLER

- Okul yöneticilerini ve öğretmenleri motive edici aktivitelere yer verilmesi
- Okulu ilgilendiren her türlü kararda eğitimcilerin görüşlerinin alınması
- Öğrencilerin motivasyonun artırıcı çalışmaların yapılması
- Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin etkinliğinin artırılması
- Öğrencinin okula karşı fobik durumu varsa bu konu üzerine çeşitli çalışmaların yapılması
- Velilerin eğitim sürecine katılımını artıracak çalışmaların yapılması
- Ev ziyaretleri ile devamsız öğrencilerin eğitim sürecine dahil edilmesi için çalışmaların yürütülmesi
- Öğretmenlerin iletişim sorunlarına yönelik çeşitli çalışmaların yürütülmesi

DEVAMSIZLIĞI ÖNLEMEK İÇİN ÖNERİLER

- Bağımlılıkla mücadele eğitiminin veli-öğretmen-öğrencilere yönelik düzenli olarak verilmesi
- Okulun güvenli bir yer olduğunu öğrencilere anlatarak, korku etkisini ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalarının yapılması.
- İdarecilerin tutumlarının öğrenciye etkisi üzerine çalışmaların yapılması ve öğrenciyi okuldan itecek tutumların önlenmeye yönelik çalışmaların yapılması,
- Devamsızlığın ders başarısına olumsuz etkilerinin öğrencilere detaylı bir şekilde anlatılması, devamsızlığı önleme çalışmalarının yürütülmesi

Sunumu ilgi ve dikkatle
okuduđunuz için
teşekkür ederim.

Eyyüp APAK
Rehber Öğrt. & Psk. Dnş.